

Hvad skal bonden anvende sin tid til?

V. Direktør Per Grønbæk, Midtjysk Landboforening- Rådgivningscenter
Give - Grindsted - DK

Introduktion:

Indlægget vil tage udgangspunkt i mine erfaringer som rådgiver og leder af en mellemstor dansk rådgivningsvirksomhed med knapt 100 medarbejdere i organisationen /netværket. Vi har ansvar for at yde rådgivning og service til ca. 1500 landmænd og kunder inden for alle relevante områder.

Vore hovedafdelinger beskæftiger sig med:

Planteavl	Driftsøkonomi
Kvægbrug	Regnskab og revision
Svinebrug	Ejendomshandel
Advokatbistand og dødsbo	IT-service

Vi er organiseret i en matrix og netværksorganisation, med traditionelle afdelinger med tværgående teams. De funktioner, vi ikke rummer inden for matrixen, knytter vi til os via partnerskaber/aftaler med relevante leverandører. F.eks. Advokatbistand, Maskinrådgivning, Forsikringsrådgivning m.v.

Vort formål er at sikre Landbofamilien

- Lønsomhed og livskvalitet
- Fortsat landbrugsproduktion med udviklingsmuligheder
- Rettigheder og omsorg for landbolivets kvaliteter
- Dialog med og goodwill i det omgivende samfund

Vedr. rådgivningen betyder det, at vi arbejder efter følgende værdisæt:

Kvalitetsmål og værdier for rådgivningen !

- Uvildighed
- Driftsøkonomisk og fagligt grundlag
- Hensyn til miljø, dyrevelfærd og ressourcehensyn
- Høj kvalitet, ISO 9002 Certificeret

Og hvad bruger bonden så sin tid til? At producere mælk? Ja! At tjene penge? MÅSKE!

Det er oplagt først at se lidt i regnskabstallene for at konstatere, hvad bonden egentlig får ud af den anvendte tid. Det er meget forskelligt, hvilket fremgår af regnskabsresultaterne fra Det Midtjyske område som vist i tabel 1.

Tabel 1:

Hvad får bonden ud af sin tid. Midtjysk Landboforening 2001

Sorteret efter økonomisk resultat fra landbrug.

	Alle	Dårligste 20 %	Bedste 20 %
Antal Årskøer	80,2	82,8	83,1
Kg EKM/ko	7877	7606	7959
Normtimer	4050	4058	4080
Kg EKM/time	157	155	162
DB kr/time	341	312	371
Resultat fra Landbrug kr/time	57	-6	113

Det fremgår, at bonden og hans medarbejdere bruger knapt 4100 timer om året på at få passet en gns. kvægbedrift.

20 % BRUGER TIDEN RIGTIGT - 20 % FORKERT

Det svarer ca. til 11 timer hver eneste dag. Bonden har i gns. medhjælp ca. 1300 timer/år. Har han nu en uges ferie og fri hver 2. week-end er der ca. 10 timers arbejde tilbage pr. hverdag til bonden. Og det er meget tankevækkende, at bedste 20 % af bønderne får en pæn timeløn, mens andre ikke får noget for indsatsen.

De bedste 20 % bruger tilsyneladende tiden til "det rette", mens meget tyder på, at bønderne i de 20 % med dårligst resultat bruger tiden på "det forkerte"

Og hvad er så det rette - at anvende sin tid til?

Spørgsmålet er ikke helt enkelt, for bondens opgaver er mangeartede! Og det er vel også derfor,

at det er svært for bonden selv at få brugt tiden på det “rigtige” frem for det “forkerte”.

Og hånden på hjertet - det er vel også kompleksiteten i bondens opgaver, der gør, at det er så svært for os at rådgive, så det virkelig “rykker”.

Hvad siger rådgiverne?

En rundspørge blandt rådgiverne i Midtjysk Landboforening gav følgende svar på hvad “Bonden skal anvende sin tid til”.

Skatterevisoren: Bonden skal passe sin bedrift og sørge for at tjene penge.

IT-medarbejderen: Hold dig væk fra computeren undtaget til opslags- og søgefunktioner.

Farmsekretæren: Bonden skal bruge en dygtig farmsekretær, hvis han ikke har en god kone. Hans skal ikke selv bruge tid på at sidde og bogføre.

Planteavlskonsulenten: Bonden skal passe sin mark og sørge for maksimalt udbytte og at få høstet afgrøderne til rette tid.

Kvægbrugskonsulenten: Bonden skal have det store helårige overblik over sin markdrift, så der altid er rigeligt grovfoder af høj kvalitet til rådighed for køerne, og sikre høj pasningskvalitet i besætningen hver dag.

Driftsøkonomen: Bonden skal lave en SWOT-analyse på egen bedrift, og fokusere på at udnytte sine stærke sider - resten skal outsources.

Strategi rådgiveren: Bonden skal bruge mere tid til at tænke sig om. Sammen med sin familie sætte mål for hvad man vil nå - udarbejde en strategi for hvordan man vil nå dertil. Herefter planlægge og prioritere sin tid imellem ledelse, arbejde, familie og fritid.

Det fremgår at bondens rådgivere alle har forskellige meninger om, hvad bonden skal kunne for at få succes. Det bekræfter, at der er stor spændvidde i de aktiviteter, bonden skal kunne mestre: Fra dygtig håndværker til administrerende direktør!

Hvad mener H. Mintzberg om ledelse?

Når vi nu har konstateret, at bonden også skal bruge tid som leder og beslutningstager, er det relevant at se, hvad en af tidens aktuelle ledelsesforskere, Henry Mintzberg mener om emnet: En leder skal:

- P- Planlægge
- O - organisere
- B - bemande
- S - styre
- K - koordinere
- R - rapportere
- B - budgettere

Hertil kommer at man skal mestre sondringen imellem

Management og Leadership

- hvor Management er administration og styring af produktionen og bedriften.
- Leadership er Visioner, Mål og Strategier for bedriftens udvikling samt kommunikation af denne.

Den dygtige leder evner at kombinere de to discipliner.

Henry Mintzberg siger yderligere:

“Lederen har ansvaret for at virksomheden har succes.
Der findes i virkeligheden ingen håndgribelig rastepåds, hvor man kan standse og sige: **“Nu er mit arbejde gjort”!**”

Konklusion

Fremtidens bonde skal bruge mere **tid på**:

- 1) - Ikke bare at være bonde - men også professionel leder og forretningsmand.
- 2) -At tænke over visioner, mål og strategi sammen med familien og andre

interessenter - og så fastlægge mål og strategi for nogle år af gangen.

- 3) -Professionel opfølgning på om strategien følges og målene nås.
- 4) -at analysere sig selv og erkende hvad man selv mestrer - og så outsource resten.
- 5) -at sikre optimal ressource-udnyttelse på bedriften.
- 6) -at bruge sine rådgivere og forlange resultat.
- 7) -være forandringsparat og klar til at iværksætte tiltag, der sikrer at målene nås.
- 8) -at blive GOD, før der drømmes om alternativer.

<p>Det er BONDENS ANSVAR at bedriften har succes</p>

- Der er behov for mere VISDOM end specialiseret VIDEN
- VISDOM er evnen til at væve viden sammen, og gøre brug af den.

Frit efter H. Mintzberg 2002

Grønbæk.rtf DATE \@ "MMMM d, yyyy"